



## COMUNICAT DE PRESĂ nr. 89/23

Luxemburg, 5 iunie 2023

Hotărârea Curții în cauza C-204/21 | Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor)

### Statul de drept: reforma justiției poloneze din decembrie 2019 încalcă dreptul Uniunii

*Valoarea statului de drept ține de însăși identitatea Uniunii în calitate de ordine juridică comună, valoare care se concretizează în principii care implică obligații imperative din punct de vedere juridic pentru statele membre*

Ca urmare a adoptării de către Polonia, la 20 decembrie 2019, a unei legi de modificare a normelor naționale privind organizarea instanțelor de drept comun, a instanțelor administrative și a Curții Supreme (denumită în continuare „Legea de modificare”), Comisia Europeană a formulat o acțiune în neîndeplinirea obligațiilor, solicitând Curții de Justiție să declare că regimul instituit de această lege încalcă diverse dispoziții ale dreptului Uniunii.

Comisia consideră că, în măsura în care Legea de modificare conferă Camerei disciplinare a Curții Supreme din Polonia, ale cărei independență și imparțialitate nu sunt garantate, competența de a se pronunța în cauze care au un efect direct asupra statutului și exercitării funcțiilor de judecător, această lege le afectează independența. În plus, potrivit Comisiei, Legea de modificare interzice oricărei instanțe naționale să verifice respectarea cerințelor Uniunii referitoare la instanța judecătorească independentă și imparțială, constituită în prealabil prin lege, și sancționează o astfel de verificare ca abatere disciplinară. Camera de control extraordinar și cauze publice a Curții Supreme din Polonia este declarată ca având competența exclusivă pentru efectuarea unor asemenea verificări. În sfârșit, Comisia susține că, prin faptul că obligă fiecare judecător să comunice informații referitoare la activitățile pe care le desfășoară în cadrul unor asociații sau fundații, precum și la o fostă apartenență politică, și prin aceea că prevede publicarea acestor informații, Legea de modificare încalcă dreptul la respectarea vieții lor private și dreptul la protecția datelor cu caracter personal<sup>1</sup>.

În cursul procedurii, Polonia a fost obligată, prin Ordonanța vicepreședintelui Curții din 27 octombrie 2021, să plătească Comisiei o penalitate cu titlu cominatoriu de un milion de euro pe zi<sup>2</sup>. Pronunțarea acestei penalități era considerată necesară pentru a se garanta că Polonia va pune în aplicare măsurile provizorii adoptate într-o Ordonanță din 14 iulie 2021<sup>3</sup>, care viza în special să suspende aplicarea unor dispoziții din Legea de modificare pe care Comisia le-a contestat. Prin Ordonanța vicepreședintelui Curții din 21 aprilie 2023, cuantumul penalității cu titlu cominatoriu a fost redus la 500 000 de euro pe zi<sup>4</sup>. Efectele acestor ordonanțe iau sfârșit odată cu hotărârea de azi care încheie cauza. Acest lucru nu afectează însă obligația Poloniei de a plăti penalitățile cu titlu cominatoriu datorate pentru trecut.

<sup>1</sup> Pentru mai multe informații despre procedura în cauză, precum și despre motivele invocate de Comisie, pot fi consultate comunicatele de presă nr. [127/21](#), nr. [180/21](#) și nr. [192/21](#).

<sup>2</sup> Ordonanța vicepreședintelui Curții din 27 octombrie 2021 în cauza [C-204/21 R](#) (a se vedea de asemenea comunicatul de presă nr. [192/21](#)).

<sup>3</sup> Ordonanța vicepreședintelui Curții din 14 iulie 2021 în cauza [C-204/21 R](#) (a se vedea de asemenea comunicatul de presă nr. [127/21](#)).

<sup>4</sup> Ordonanța vicepreședintelui Curții din 21 aprilie 2023 în cauza [C-204/21 R RAP](#) (a se vedea de asemenea comunicatul de presă nr. [65/23](#)).

În hotărârea sa pronunțată azi, **Curtea admite acțiunea Comisiei.**

În primul rând, Curtea confirmă că **controlul respectării de către un stat membru a unor valori și principii precum statul de drept, protecția jurisdicțională efectivă și independența justiției se încadrează pe deplin în sfera sa de competență.** Astfel, atunci când își exercită competența în materia organizării justiției, statele membre trebuie să se conformeze obligațiilor ce rezultă din dreptul Uniunii. Ele sunt de asemenea **obligate să asigure evitarea oricărui regres**, în raport cu această valoare a statului de drept, al legislației în materia organizării justiției, abținându-se de la adoptarea unor norme care ar aduce atingere independenței judecătorilor. Această valoare fundamentală, care ține de însăși identitatea Uniunii, se concretizează în obligații imperative din punct de vedere juridic de la care **statele membre nu se pot sustrage întemeindu-se pe legislația sau jurisprudența internă, inclusiv de ordin constituțional.**

În al doilea rând, Curtea, pe baza jurisprudenței sale anterioare<sup>5</sup>, reiterează aprecierea potrivit căreia **Camera disciplinară** a Curții Supreme nu îndeplinește cerința necesară de independență și imparțialitate. Curtea deduce de aici că **simpla perspectivă, pentru judecătorii chemați să aplice dreptul Uniunii, de a se expune riscului ca un asemenea organism să se pronunțe cu privire la chestiuni referitoare la statutul și la exercitarea funcțiilor lor**, în special autorizând în privința lor urmărirea penală sau arestarea ori adoptând decizii aferente unor aspecte esențiale legate de regimurile de drept al muncii, securitate socială sau pensionare aplicabile acestora, **este de natură să le afecteze independența.**

În al treilea rând, Curtea apreciază că, având în vedere caracterul relativ amplu și imprecis al dispozițiilor Legii de modificare, denunțate de Comisie, și contextul particular în care aceste dispoziții au fost adoptate, ele se pretează la o interpretare care permite ca regimul disciplinar aplicabil judecătorilor, precum și sancțiunile pe care le cuprinde acest regim să fie utilizate pentru **a împiedica instanțele naționale să aprecieze dacă o instanță sau un judecător corespund cerințelor aferente protecției jurisdicționale efective ce rezultă din dreptul Uniunii, dacă este cazul adresând Curții întrebări preliminare.** Măsurile astfel adoptate de legiuitorul polonez **sunt incompatibile cu garanțiile privind accesul la o instanță judecătorească independentă, imparțială și constituită în prealabil prin lege.** Într-adevăr, **aceste garanții implică faptul că, în anumite împrejurări, instanțele naționale sunt obligate să verifice dacă ele înseși sau judecătorii care le compun ori alți judecători sau instanțe îndeplinesc cerințele prevăzute de dreptul Uniunii.**

În al patrulea rând, **faptul că Legea de modificare a conferit unui singur și unic organism național (și anume Camera de control extraordinar și cauze publice a Curții Supreme) competența de a verifica respectarea cerințelor esențiale referitoare la protecția jurisdicțională efectivă încalcă dreptul Uniunii.** Respectarea acestor cerințe **trebuie, într-adevăr, să fie garantată în mod transversal în toate domeniile de aplicare materiale ale dreptului Uniunii și în fața tuturor instanțelor naționale sesizate cu cauze care se încadrează în aceste domenii.** Or, controlul monopolist instituit de Legea de modificare coroborat cu instaurarea interdicțiilor și abaterilor disciplinare susmenționate este **de natură să contribuie la a submina în și mai mare măsură dreptul la protecție jurisdicțională efectivă consacrat de dreptul Uniunii.**

În sfârșit, potrivit Curții, dispozițiile naționale care obligă judecătorii să depună o declarație scrisă în care să indice apartenența lor eventuală la o asociație, la o fundație fără scop lucrativ sau la un partid politic și care prevăd publicarea online a acestor informații încalcă drepturile fundamentale ale acestor judecători la protecția datelor cu caracter personal și la respectarea vieții private. Publicarea online a datelor aferente apartenenței în trecut la un partid politic **nu este adecvată, în speță, pentru atingerea scopului invocat**, care vizează consolidarea imparțialității judecătorilor. În privința datelor referitoare la apartenența judecătorilor la asociații sau fundații fără scop lucrativ, acestea pot pune în lumină convingerile religioase, politice sau filosofice ale judecătorilor. Publicarea lor online **ar putea permite unor persoane care, pentru motive străine de obiectivul de interes general invocat, urmăresc să se informeze în legătură cu situația personală a judecătorului în cauză să aibă acces**

<sup>5</sup> Hotărârea din 15 iulie 2021, Comisia/Polonia (Regimul disciplinar al judecătorilor), [C-791/19](#) (a se vedea de asemenea comunicatul de presă nr. [130/21](#)).

**liber la datele respective.** Având în vedere contextul particular al măsurilor introduse prin Legea de modificare, o astfel de publicare online este, pe de altă parte, **de natură să expună judecătorii unor riscuri de stigmatizare neîndreptătită, afectând în mod nejustificat percepția pe care o au în legătură cu aceștia atât justițiabilii, cât și publicul în general.**

**MENȚIUNE:** O acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, care este îndreptată împotriva unui stat membru care nu își respectă obligațiile care decurg din dreptul Uniunii, poate fi formulată de către Comisie sau de către un alt stat membru. În cazul în care Curtea de Justiție constată neîndeplinirea obligațiilor, statul membru în cauză trebuie să se conformeze de îndată hotărârii pronunțate.

În cazul în care consideră că statul membru nu s-a conformat hotărârii, Comisia poate introduce o nouă acțiune prin care să solicite aplicarea unor sancțiuni pecuniare. Cu toate acestea, în situația în care nu au fost comunicate Comisiei măsurile de transpunere a unei directive, Curtea poate aplica sancțiuni, la propunerea Comisiei, de la stadiul primei hotărâri.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

Rămâneți conectați!

